

Једно од главних питања дневног реда на дводневном самиту НАТО-а који се отвара у Лисабону у петак биће ситуација на Балкану. Учесници форума намеравају да размотре проблеме стабилности у региону, као и перспективе ступања у Северноатлантску алијансу балканских земаља. О улози НАТО-а у балканском региону говори наш аналитичар Петар Искендеров.

Баш уочи лисабонског самита, НАТО команда снага КФОР-а на Косову објавила је да се наредних месеци планира радикално смањење бројности мултинационалних континенталних – са 10 на 5 хиљада људи. Према изјави генералног секретара НАТО-а Расмусена, то ће бити још један корак на адаптацији снага КФОР-а на задатке одвраћајућег присуства.

Ипак ни за кога није тајна да је прави мотив смањења мировних снага на Косову које личи на бекство увећање проблема НАТО-а у Авганистану. Није случајно да је управо увођење реда (наравно, по НАТО стандардима) у овој земљи Алијанса одредила као главни задатак у пројекту своје нове Стратешке концепције до 2020. године.

Међутим, реална ситуација на Балкану не даје основе да се говори о правој стабилизацији. У реферату генералног секретара УН Бан Ки Муна подељеном почетком новембра у СБ УН, ситуација на Северном Косову, насељеном претежно Србима, квалификована је као нестабилна. Шта више, после изрицања консултативног мишљења о легалности проглашења независности Косова у међународном суду УН, било је истакнуто јачање напетости, подвлачи се у документу. У насталим условима радикално смањење снага КФОР-а тешко је оценити другачије до као намеру алијансе да, ако не де-юре, онда де-факто да се повуче са својих мировњачких функција и да пружи слободу деловања албанским властима у Приштини. Последњи су већ разрадили план успостављања контроле над регионима Косова са српским становништвом, чија реализација може да изазове нов крвави конфликт регионалних размера.

Па и са строго војне тачке гледишта пребацивање НАТО одреда са Балкана у Авганистан ни мало неће побољшати перспективе авганистанског регулисања. Јер управо у присуству контигента алијансе и Косово и Авганистан су се претворили у жариште нестабилности и извор нарко-опасности. И одговорност за то лежи на Алијанси – истакла је у интервјуу за Глас Русије експерт центра за проучавање савремене балканске кризе Института за славистику РАН Ана Филимонова:

Ко сноси одговорност? У првом реду НАТО, који стоји и иза војних операција на Балкану и у Авганистану, и иза свих њихових последица. Ипак, према НАТО-у нико никакве претензије са сада, нажалост, не истиче, мада међународно право треба да стоји на стражи законитости. Северноатлантска алијанса масовно присуствује на Балкану од почетка 80-их година. Ипак за то време не само да није достигнуто стабилно решење основних проблема региона – косовског, босанског и македонског, већ се види и заостравање ситуације. Шта више, појавили су се и нови проблеми којих није било још пре 200 година – активизација радикалног исламизма у региону и претварање Балкана у базу трансанционалног промета наркотика. Не решивши ове проблеме, НАТО се сада све активније увлачи у ситуацију у Авганистану и Пакистану – преносећи у нови регион своје негативно балканско искуство.

(Глас Русије)